

УДК 321.7(73)"17/21"

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.64.48>

АМЕРИКАНСЬКА ПОЛІТИЧНА НАЦІЯ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ, ЦІННІСНІ ЗАСАДИ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Леся Корнат

*Національний університет Львівська політехніка,
кафедра політології та міжнародних відносин
вул. Митрополита Андрея 5, 79016, м. Львів, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-0804-3008>*

Ольга Корнат

*Національний університет Львівська політехніка
Кафедра систем штучного інтелекту
вул. князя Романа, 5, 79905, м. Львів, Україна
<https://orcid.org/0009-0002-6748-1518>*

У статті досліджено процес формування американської політичної нації як унікального історико-політичного феномену, що поєднує принципи громадянського патріотизму, індивідуальної свободи та суспільного договору. Метою статті є аналіз історичних етапів становлення політичної нації США та виявлення її ціннісних засад, які забезпечили стабільність і демократичну стійкість держави. Методологічною основою дослідження є поєднання цивілізаційного, історико-політичного та ціннісного підходів, що дає змогу розглядати американську націю не лише як політичну спільноту громадян, а і як цивілізаційну модель. З'ясовано поняття «політична нація». Установлено, що формування політичної нації США відбувалося поетапно: у добу Війни за незалежність – через утвердження принципів природного права та народного суверенітету; у конституційний період – завдяки інституціоналізації правових і демократичних норм; у модерну епоху – через розширення громадянських прав і соціальної рівності. Показано, що ключовими ідеологічними орієнтирами стали концепції «Явної долі» (Manifest Destiny), «плавильного котла» (melting pot) та «Американської мрії» (American Dream), які відображають віру у виняткову місію США як носія цінностей свободи й демократії. У сучасних умовах глобалізації, цифрової революції та політичної поляризації американська політична нація продовжує еволюціонувати, поєднуючи універсальність демократичних принципів із потребою внутрішньої консолідації. У статті підкреслюється, що феномен американської політичної нації зберігає наукову актуальність як приклад успішної інтеграції багатокультурного суспільства в межах єдиної системи громадянських цінностей. Зроблено висновок, що досвід США має концептуальне значення для країн, які перебувають у процесі формування політичної нації, зокрема для України.

Ключові слова: політична нація, націєтворення, американська ідентичність, свобода, демократія, цивілізаційний підхід, «Явна доля», «Американська мрія».

На відміну від більшості європейських націй, американська виникла не на основі етнічної спільності, а як результат спільної політичної концепції, заснованої на цінностях свободи, рівності, індивідуалізму та верховенства права. Процес формування політичної нації в США є яскравим прикладом поєднання складних і багатограних процесів націєтворення та державотворення в унікальному середовищі суспільства з високим рівнем етнічної, культурної та релігійної різноманітності. «Сполучені Штати Америки – це нація, об'єднана не мовою, релігією чи етнічним походженням, а спільними політичними

© Корнат Л., Корнат О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

цінностями, такими як свобода, рівність і демократія» [1, с. 14]. Саме цей феномен дав змогу США не лише стати політичною спільнотою громадян, а й утвердитися як ключовий суб'єкт світової політики, що визначає глобальні стандарти демократії та прав людини.

Досвід формування американської політичної нації має значну практичну та методологічну цінність для сучасних держав. Зокрема, для України, яка нині перебуває в процесі консолідації політичної нації в умовах збройної агресії російської федерації, гібридних загроз і глибоких ціннісних та інституційних трансформацій. У цьому контексті американський досвід є не лише предметом політологічного аналізу, а й концептуальним зразком для побудови стійкої демократичної моделі національної єдності. Саме цим зумовлена актуальність обраної теми дослідження, адже вона допомагає простежити, як політичні ідеї формують засади національної ідентичності.

На тлі глобалізаційних викликів ХХІ століття динамічними та інтенсивними залишаються процеси трансформації та конструювання націй. Це зумовлює потребу в постійному переосмисленні механізмів збереження національної єдності в плюралістичних суспільствах, запобігання етнічним конфліктам та сепаратистським рухам. Значний внесок у розуміння національної ідентичності, американської винятковості й цивілізаційних процесів зробили як західні, так і вітчизняні дослідники. Концептуальні положення аналізу нації та ідентичності розроблено в працях Б. Андерсона, Е. Гелнера, Е. Сміта, Р. Белла, С. Гантінгтона та інших дослідників. Вагомий внесок у вивчення феномену американської ідентичності зробили також представники української діаспори – Е. Вільсон, А. Мотиль, Т. Кузьо, Н. Попсон, І. Прізел, Р. Шпорлюк. Зі свого боку, в українській науковій традиції окремі аспекти цієї проблематики досліджували О. Шморгун, М. Обушний, В. Крисаченко, О. Сушко, І. Курас, А. Колодій, В. Євтух, І. Кресіна та інші.

У процесі формування політичної нації «ліберально-демократичні суспільства повинні навчитися інтегрувати різні групи, поважаючи їхні відмінності, але водночас підтримуючи спільну громадянську культуру» [2, с. 18]. На прикладі становлення американської політичної нації бачимо, що національна ідентичність може формуватися на основі політичних принципів, коли політична культура здатна інтегрувати різні соціальні та культурні групи навколо спільних ідеалів. Також це свідчить, що саме спільні політичні цінності, а не походження чи мова стають чинником консолідації політичної нації.

Поняття «політична нація» охоплює сукупність громадян, об'єднаних спільними політичними цінностями, правами, відповідальністю перед державою та усвідомленням спільної долі. Політична нація відрізняється від етнічної тим, що «вона ґрунтується не на спільному походженні, а на спільному громадянстві, правовій рівності та політичній лояльності» [3, с. 11]. У цьому сенсі нація постає як «громадянська спільнота, що визначається участю в політичних інститутах і спільному баченні майбутнього» [3, с. 148]. На відміну від етнічної нації, що ґрунтується на спільності походження, мови чи культури, політична нація формується навколо політичного договору та ідеї громадянства. «Політична нація – це уявна спільнота, члени якої усвідомлюють себе єдиним політичним тілом незалежно від особистого знайомства між усіма її членами» [4].

У науковій традиції є кілька підходів до розуміння політичної нації: ліберально-громадянський; республіканський; цивілізаційний [5]. Ліберально-громадянський підхід виходить із того, що політична нація формується не на основі етнічного походження чи культурної єдності. Її основою є громадянство, що забезпечує рівність усіх перед законом й участь у політичному житті. Така нація виникає через суспільний договір, коли люди погоджуються жити за спільними правилами – конституцією, законами, демократичними процедурами. Саме це створює основу єдності, де громадян об'єднує спільна відповідальність

за державу. Ліберальна концепція громадянства заснована на індивідуальній свободі та встановлює такі права, які захищають людину від надмірного втручання державної влади. Політична нація постає спільнотою громадян, об'єднаних правами, процедурами й довірою до інституцій [6].

Відповідно до республіканського підходу увага зосереджується на активній участі громадян у політичному житті та наявності громадянської добросовісності як основи політичної єдності. Політична свобода можлива лише через участь у спільних діях, тобто через політику як форму колективної самореалізації. «На відміну від ліберального акценту на правах, громадянська республіканська традиція наголошує на просуванні спільного блага через політичну участь, яка є єдиним способом бути вільним. ... Згідно з цією логікою... громадяни є вільними, коли беруть участь у колективному ухваленні рішень. Політичні обов'язки лежать в основі такої концептуалізації громадянства» [7]. Республіканська модель громадянства ґрунтується на активній участі в публічному житті та прагненні до спільного блага, що робить громадянство не лише юридичним, а й морально-політичним явищем [5].

Відповідно до цивілізаційного підходу політична нація трактується як інституційне втілення цивілізаційної моделі, що поєднує історичні, культурні й ціннісні чинники. С. Гантінгтон визначав націю як частину ширшої цивілізаційної спільноти, заснованої на спільній культурі, релігії та системі цінностей [8]. Політична нація, побудована на принципах ліберальної демократії, є вищою стадією цивілізаційного розвитку, яка поєднує політичні свободи, правову державу й ринкову економіку. Відповідно до цивілізаційного підходу, американська політична нація формується як системна форма вираження цінностей певної цивілізації. Американська політична нація постає результатом синтезу західноєвропейської (англо-протестантської) традиції та нового соціального досвіду колоніального світу. У цьому контексті політична нація США є продуктом модерного західного цивілізаційного типу, який інтегрує свободу, раціональність, індивідуалізм і віру в прогрес [9].

Формування американської політичної нації має багаторівневий і тривалий характер, що охоплює кілька ключових історичних етапів: колоніальний, революційний, конституційний, інтеграційний та модерний [10, с. 48]. Цей процес розпочалося в колоніальний період (XVII–XVIII ст.), коли англійські правові та політичні традиції адаптувалися до умов Північної Америки. Колонії, такі як Вірджинія та Массачусетс, розвивали елементи самоврядування через місцеві асамблеї, ради та міські збори, що стали основою громадянської культури. «Колонії Нової Англії, зокрема, розвинули традицію самоврядування, яка стала основою для американської політичної ідентичності» [10, с. 54]. Взаємодія колоністів із корінними народами та іммігрантськими групами (голландцями, німцями, шотландцями) заклала підґрунтя для багатокультурної політичної спільноти. Релігійна різноманітність у колоніях сприяла формуванню плюралістичної політичної культури, яка стала основою для американської нації. Ця різноманітність стимулювала розвиток автономних політичних і соціальних інститутів, що формували почуття спільної відповідальності. Так, колоніальний період став етапом формування передумов американської ідентичності. Уже в цей період з'являються перші ознаки спільної політичної свідомості – віра в «місію Нового Світу» та унікальність колоніального досвіду [11].

Від заснування англійських колоній до утвердження федеративної республіки розвиток американського суспільства відбувався через боротьбу за політичну свободу, глибокі революційні трансформації та формування нової громадянської ідентичності. Наступний, революційний етап (1775–1783 рр.), став переломним у формуванні американської ідентичності як самостійної політичної спільноти. У XVII–XVIII ст. на Атлантичному узбережжі виникли 13 колоній, які стали основою нової державності. Ідею їх об'єднання

запропонував Бенджамін Франклін. Економічні й політичні конфлікти спричинили революційну війну 1775–1783 рр., що завершилася Версальським договором 1783 р., який визнав незалежність США. Цей момент став початком нової політичної спільноти, заснованої на принципах свободи, самоврядування та природних прав. Під час революції були ухвалені «Декларація прав Вірджинії» (12 червня 1776 р.) і «Декларація незалежності» (4 липня 1776 р.), які проголосили невід’ємні права людини: життя. Хоча ці документи стосувалися переважно білих власників, вони заклали основу громадянської ідентичності, ставлячи політичну націю вище етнічної чи класової належності [10, с. 104]. «Декларація незалежності» 1776 р. заклала ідеологічний фундамент американської політичної нації, заснованої не на етнічній єдності, а на спільних принципах. Уперше у світовій історії нація постала як політичний договір вільних громадян, а не як етнічна спільнота.

Конституційний етап (1787–1861 рр.) став періодом інституціоналізації американської політичної нації. У 1787 р. Конституція США перетворила конфедерацію штатів на суверенну федерацію, встановивши федералізм, поділ влади, систему стримувань і противаг, верховенство права та незалежний суд. У 1791 р. «Білль про права» закріпив свободу слова, релігії, преси, недоторканність житла та право на справедливий суд, створивши підґрунтя американського конституціоналізму. Саме тоді сформувався феномен «американського патріотизму» – лояльності не до етнічної групи, а до політичних принципів та державних інститутів. Проте цей період також супроводжувався гострими суперечностями щодо рабства, що виявило межі інклюзивності політичної нації (попри проголошення загальної свободи й рівності, американська політична нація тоді ще не охоплювала всіх мешканців країни, а її цінності мали вибірковий характер). Як свідчення – Громадянська війна 1861–1865 рр. «Прокламація про звільнення рабів» 1863 р. та 13-та, 14-та й 15-та поправки до Конституції ліквідували рабство, гарантували громадянські права та надали виборче право незалежно від раси. Хоча расова дискримінація зберігалася, ці зміни посилили ідеї рівності й федералізму. Джеймс Медісон у «Федералісті № 51» підкреслював, що система стримувань і противаг захищає свободу від узурпації [1]. Цей етап завершив процес перетворення США на унітарну політичну спільноту модерного типу [2].

Імміграційно-інтеграційний етап (к. XIX – поч. XX ст.) відзначився масовим припливом іммігрантів з Європи, Азії та Латинської Америки. У XIX ст. політична нація зміцнювалася через територіальну експансію, промисловий розвиток і поступову інтеграцію різноетнічного населення. Концепція «Явної долі» (Manifest Destiny), сформульована Джоном О’Салліваном у 1845 р., підкреслювала цивілізаційну місію США в поширенні демократії та прогресу. Ідея Концепції «Явної долі» не лише виправдовувала експансію, а й формувала національну ідентичність, засновану на вірі в «американську винятковість» [10, с. 234]. Політична нація США набуває багатокультурного виміру. Концепція «плавильного котла» (melting pot), сформульована І. Зангвіллом, відображала спробу поєднати етнокультурне різноманіття зі спільною системою політичних цінностей. У XX ст. американська політична нація зазнала трансформацій через індустріалізацію, масову імміграцію та боротьбу за громадянські права. Імміграція з Європи, Азії та Латинської Америки посилила багатокультурний характер нації, що вимагало нових механізмів інтеграції. Рух за громадянські права 1950–1960-х рр., очолюваний Мартіном Лютером Кінгом, сприяв розширенню концепції політичної нації через боротьбу за расову рівність [10, с. 456].

Наступний, модерний етап розвитку американської політичної нації (сер. XX – поч. XXI ст.) позначився глобальним утвердженням американської політичної моделі як універсальної. Перемога у Другій світовій війні, участь у формуванні післявоєнного міжнародного порядку та «холодна війна» закріпили статус США як лідера Заходу. У цей період

відбулося розширення сфери впливу американських демократичних інститутів, ідеалів свободи та ринкової економіки, що стало основою для поширення ліберально-демократичної моделі у світі. У внутрішньому вимірі ключовими подіями стали рух за громадянські права, розвиток мультикультуралізму та еволюція концепції «американської мрії» як символу соціальної мобільності й рівних можливостей.

Новими викликами стали наслідки глобалізації, цифрової революції, зростання соціальної та політичної поляризації. Водночас американське суспільство залишається відносно згуртованим: інститути демократії (Конгрес, судова система, медіа, виборчі механізми) функціонують стабільно, а демократична культура і віра в конституційні цінності все ще утримують націю від розпаду. Політична поляризація в США зросла, але спільні цінності демократії та свободи залишаються основою американської ідентичності [4]. Американська політична нація надалі залишається динамічною, здатною адаптуватися до змін завдяки міцному фундаменту громадянських цінностей [10, с. 512].

Сучасний етап розвитку американської політичної нації характеризується переосмисленням національної ідентичності. США продовжують адаптувати свої базові цінності – демократію, свободу, рівність і верховенство права – до нових історичних реалій XXI століття. Спостерігається нове піднесення громадянського активізму, спрямованого на захист демократичних інститутів. Як наголошує Тімоті Снайдер, «демократія та свобода вимагають постійної пильності й участі громадян» [14, с. 12]. Це свідчить, що американська політична нація не є завершеним феноменом, а продовжує еволюціонувати, реагуючи на виклики часу.

Попри ці трансформації, американська політична система демонструє здатність до адаптації, підтримуючи інституційний баланс між різними соціальними групами. Триває пошук нової рівноваги між ціннісним універсалізмом і національним реалізмом. Водночас зростання соціально-економічної нерівності, дестабілізація середнього класу та криза довіри до інститутів послаблюють соціальну базу демократичного консенсусу. Саме в цих умовах значення політичної нації, сформованої на принципах громадянства та спільної відповідальності, зростає як головного ресурсу для подолання суперечностей сучасності. Трансформації американської політичної нації свідчать не про її занепад, а радше про перехід до нової стадії розвитку, у якій поєднуються традиційні демократичні ідеали з новими формами політичної участі, цифрового громадянства та культурної інклюзії [9].

Ці процеси стають особливо помітними в конкретних політичних циклах, де дії лідерів й адміністрацій безпосередньо впливають на консолідацію або фрагментацію національної спільноти. У цьому контексті президентство Дональда Трампа є важливою точкою повороту в розвитку американської політичної нації. Дії Д. Трампа, його підхід до зовнішньої та внутрішньої політики, зокрема в питаннях імміграції і формування політичного дискурсу, стали каталізатором як поляризації, так й активізації громадянського суспільства. Особливо це проявляється в його політичних гаслах і стратегіях, як-от «Зробимо Америку великою знову» («Make America Great Again») та політика «Америка першовсім» («America First»), які акцентували пріоритет американських політичних цінностей, інтересів та національної ідентичності. Ці формули сприяють зміцненню політичної нації як спільноти громадян, які ідентифікують себе з політичним проектом США, а не лише з етнічною або культурною групою. Водночас вони створюють певну межу «ми / інші», підкреслюючи відмінність від «інших» – іммігрантів, глобалізаційних процесів і «еліт», що часто підсилює суспільну поляризацію.

За оцінками дослідницького центру Pew Research Center, під час президентства Д. Трампа суттєво зросла поляризація американського суспільства: він жорстко підійшов

до питань імміграції, запропонував переглянути принцип автоматичного громадянства за народженням (*birthright citizenship*), критикував мультикультуралізм та ставив під сумнів відкритість політичної нації до іммігрантів. Політична нація США одночасно стикається з викликами інтеграції та необхідністю консолідації, демонструючи динамічний баланс між традиційними демократичними цінностями та новими соціально-політичними реаліями [15].

Для формування політичної нації це важливий момент: американська нація історично будувалася як інклюзивна (за ідеєю громадянства, а не лише етнічності). Жорсткіші імміграційні / культурні орієнтири можуть означати коригування цього універсального підходу. Сьогодні зовнішня політика США стала менш орієнтованою на просування універсальних демократичних цінностей і більш на захист власних інтересів. Президентство Д. Трампа також стало символом епохи масової інформаційної поляризації, «альтернативних фактів», кризи довіри до медіа та інституцій. Для політичної нації це означає: замість одного спільного дискурсу громадянства виникають кілька, що ускладнює функціонування нації як спільноти з єдиними політичними цінностями [15].

У сукупності обидва періоди президентства Д. Трампа істотно вплинули на процеси трансформації американської політичної нації. Спостерігається ослаблення традиційного політичного консенсусу та зростання внутрішньої поляризації, що створює додаткові виклики для збереження єдності політичної нації. Водночас відбувається зсув у зовнішньополітичному та цивілізаційному вимірах, який трансформує образ США як національного проєкту та як глобального цивілізаційного центру. Емпіричні дослідження свідчать про поглиблення асиметричних суспільних розколів, зокрема зростання рівня толерантності до політичного насильства серед окремих соціальних груп. Опитування громадської думки також демонструють високий рівень партійної поляризації у ставленні до демократії, національної ідентичності та питань національної єдності [16]. Це доводить той факт, що національна спільнота – не фіксована, а динамічна, і що лідерство, політична риторика та інституційні рішення можуть значно впливати на її конфігурацію.

Отже, процес формування американської політичної нації є багатовимірним і триває від моменту заснування Сполучених Штатів Америки до сьогодні. Його унікальність полягає в поєднанні державотворення, інституційної модернізації та націєтворення в умовах етнічної, культурної, релігійної й соціальної різноманітності. Як засвідчують дослідження Б. Андерсона, Е. Сміта, С. Гантінгтона, Ф. Фукуями, А. Тойнбі та Р. Інглгарта та деяких інших дослідників, американська політична нація не є статичним утворенням – це динамічний соціально-політичний конструкт, який постійно переосмислює власну ідентичність, реагуючи на внутрішні виклики й глобальні трансформації. Проте її стійкість не означає завершеності. Упродовж історії націєтворення в США постійно набуває нових змістів і форм. Так, американська політична нація залишається відкритою системою, яка продовжує адаптуватися до змін у соціальній структурі, технологічному середовищі та світовому балансі сил. На думку Ф. Фукуями, саме здатність до інституційної адаптації та переосмислення колективних цінностей є запорукою життєздатності американської політичної моделі [9].

Аналіз американського досвіду становлення політичної нації є цінним не як зразок для копіювання, а як джерело розуміння механізмів стабілізації політичної ідентичності в умовах різноманітності. Як і США, Україна формує власну політичну націю, спираючись на ідеали громадянського патріотизму, демократичні інститути та цінності свободи. Однак на відміну від американського, український процес розгортається в умовах зовнішньої агресії, що надає йому екзистенційного виміру. Саме тому досвід США демонструє: нація, яка здатна постійно оновлювати свою ціннісну основу, зміцнює не лише державу,

а й власну цивілізаційну місію. Для України цей досвід має ще й особливе практичне значення демонструючи, що політична нація може формуватися як проєкт громадянського консенсусу, заснованого на спільній волі, свободі та демократичних принципах, а не на етнічній гомогенності.

Список використаної літератури

1. Lipset S. M. *American Exceptionalism: A Double-Edged Sword*. New Haven : Yale University Press, 1996. URL: https://yale.learningu.org/download/2997dee3-f7c2-4158-be99-f722c5f992af/H1576_American%20Exceptionalism%20:%20A%20Double%20Edged%20Sword.pdf (дата звернення: 27.01.2026).
2. Kymlicka W. *Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights*. Oxford : Oxford University Press, 1995. P. 189.
3. Smith A. D. *National Identity*. London : Penguin Books, 1991. 226 p.
4. Anderson B. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London : Verso, 2006. 240 p. URL: <https://archive.org/details/ImaginedCommunitiesBenedictAnderson> (дата звернення: 27.01.2026).
5. Kartal F. *Liberal and Republican Conceptualizations of Citizenship: A Theoretical Inquiry*. ResearchGate, 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/305489125_Liberal_and_Republican_Conceptualizations_of_Citizenship_A_Theoretical_Inquiry (дата звернення: 27.01.2026).
6. Rawls J. *A Theory of Justice*. Cambridge : Harvard University Press, 1971. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rolz_Dzhon/Teoriia_spravedlyvosti.pdf (дата звернення: 27.01.2026).
7. Arendt H. *The Human Condition*. Chicago : University of Chicago Press, 1958. URL: https://monoskop.org/images/e/e2/Arendt_Hannah_The_Human_Condition_2nd_1998.pdf (дата звернення: 27.01.2026).
8. Huntington S. P. *Who Are We? The Challenges to America's National Identity*. New York : Simon & Schuster, 2004. 428 p.
9. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / пер. з англ. Т. Сахно. Київ : Наш Формат, 2020. 192 с
10. Brinkley A. *The Unfinished Nation: A Concise History of the American People*. 8th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2016. 1210 p.
11. Barone M. *Sustaining American Political Order in History and Practice*. American Enterprise Institute (AEI), 2023. URL: <https://www.aei.org/research-products/speech/sustaining-american-political-order-in-history-and-practice/> (дата звернення: 27.01.2026).
12. *The Federalist Papers*. ETH Zurich Repository, 2010. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/125481/5008_Federalist%20Papers.pdf (дата звернення: 27.01.2026).
13. Democratic-Erosion.org. *America's Political Polarization Problem*. 2025. URL: <https://democratic-erosion.org/2025/04/20/americas-political-polarization-problem> (дата звернення: 27.01.2026).
14. Снайдер Т. Про тиранію. Двадцять уроків ХХ століття / пер. з англ. П. Таращука. Київ : Медуза, 2017. 128 с.
15. *Trump's executive order on birthright citizenship draws more disapproval than approval*. Pew Research Center. URL: https://www.pewresearch.org/short-reads/2025/02/21/trumps-executive-order-on-birthright-citizenship-draws-more-disapproval-than-approval/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 29.01.2026).
16. *Trump's unprecedented actions deepen asymmetric divides*. PRRI. URL: <https://prri.org/research/trumps-unprecedented-actions-deepen-asymmetric-divides/> (дата звернення: 29.01.2026).

THE AMERICAN POLITICAL NATION: STAGES OF FORMATION, VALUES AND CONTEMPORARY CHALLENGES

Lesya Kornat

*Lviv Polytechnic National University,
Department of Political Science and International Relations
Mitropolita Andriya St., 5, 79016, Lviv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-0804-3008>*

Olga Kornat

*Lviv Polytechnic National University
Department of Artificial Intelligence Systems
Knyazya Romana St., 5, 79905, Lviv, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0002-6748-1518>*

The article examines the process of the formation of the American political nation as a unique historical and political phenomenon that combines the principles of civic patriotism, individual freedom, and the social contract. The aim of the study is to analyze the historical stages of the development of the U.S. political nation and to identify the core values that have ensured the country's stability and democratic resilience. The research methodology integrates civilizational, historical-political, and axiological approaches, enabling an understanding of the American nation not only as a political community of citizens but also as a civilizational model.

It is established that the formation of the American nation took place in several stages: during the War of Independence – through the affirmation of natural rights and popular sovereignty; during the constitutional period – via the institutionalization of democratic and legal norms; and in the modern era – through the expansion of civil rights and social equality. The ideological foundations of this process were shaped by the concepts of “Manifest Destiny,” the “melting pot,” and the “American Dream,” which embody the belief in the exceptional mission of the United States as a bearer of freedom and democracy.

In the context of globalization, digital transformation, and political polarization, the American political nation continues to evolve, balancing the universalism of democratic ideals with the need for internal cohesion. The article concludes that the U.S. experience remains a relevant model of successful integration of a multicultural society within a shared system of civic values and provides conceptual guidance for states undergoing nation-building processes, including Ukraine.

Key words: political nation, nation-building, American identity, freedom, democracy, civilizational approach, Manifest Destiny, American Dream.

Дата першого надходження статті до видання: 29.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026